

Neděle 15.11.2015 – Sbor Církve bratrské v Praze 3

Gn 37 + 45,1-15 + Mt 18,21-22: „Dlouhá cesta k odpuštění“

Křesťanská Bible je plná zajímavých příběhů. Jsou to poučná vyprávění, která nám přibližují životy a zápasy lidí v dávné době. Ovšem jejich poselství je hlubší. Příběhy biblických postav vypráví především o tom, jakou roli hrál v životě těchto lidí Pán Bůh a víra v něho. V tom je pro nás příklad a povzbuzení. V Bibli se ovšem dočteme také o lidských selháních, životních malérech a kotrmelcích. A to jsou zase zkušenosti, ze kterých se máme poučit.

1. Josef v rodině

Všechno to začalo docela obyčejně. Praotci Jákobovi se ve vyšším věku narodil jedenáctý syn Josef. Rodiče mívají k těmto ratolestem určitou slabost. O Jákobovi v Bibli čteme: „*Izrael (Jákob) Josefa miloval ze všech synů nejvíce; vždyť to byl syn jeho stáří.*“ (Gn 37,3). Takový postoj přináší většinou napětí. Jenže tím to neskončilo. Vztahy v rodině se dále vyhroutil kvůli tomu, že Jákob nechal udělat pro Josefa „*pestře tkanou suknicí*“. Umíme si představit, jak bratři „brblali“. Začali Josefa nenávidět „*a nepromluvili na něho pokojného slova.*“ (Gn 37,4). Není to moudré a správné, když rodiče dávají některému ze svých dětí přednost před ostatními, když to navíc zdůrazňují ještě nějakými výhodami... Děti jsou na to hodně citlivé a špatně takové rozdíly snášejí.

Ani to ještě nebylo všechno. Také Josef se přičinil o to, že ho bratři nemohli vystát. Několikrát měl zvláštní sny, ve kterých se mu ostatní klaněli. A Josefa nenapadlo nic lepšího, než aby své sny vyprávěl rodině. Bible komentuje vztahy v rodině znovu a říká, že „*bratři Josefa nenáviděli pro jeho sny a jeho slova ještě víc*“ (Gn 37,8) a také, že „*bratři na něho žárlili*“ (v.11). Neměli rodiče nějak zakročit, změnit své chování a vést bratry ke smíření? A jak to pokračovalo? Při další Josefově výpravě za bratry, kteří daleko od domova pásli stáda ovcí, se bratři domluvili, že Josefa zabijí. Nejstarší *Rúben* byl proti a přesvědčil ostatní, že bude stačit, když Josefa hodí do nějaké vyschlé studny. Pak navrhl *Juda*, aby Josefa prodali midjánským obchodníkům. Touto cestou se Josef dostává do Egypta, kde si ho koupil dvořan Potífar, velitel královské tělesné stráže. Bible sice mluví o tom, že Pán Bůh byl s Josefem, ale už vůbec neříká, jak to Josef prožíval. Odchází nedobrovolně z domova s tou nejhorší zkušeností: rodní bratři ho zradili, opustili a hodili přes palubu.

2. Josef v Egyptě a zvláštní setkání s bratry

Mezi Josefovým příchodem do Egypta a závěrem dlouhého příběhu, který nás dnes zajímá, se odehrává neméně zajímavá část Josefova života. Nejdříve vzestup ve službách Potífarových, pak nečekaná rána a vězení kvůli Potífarově manželce. Dva roky ve vězení jako další část Boží výchovy a zkušenost s vykládáním snů. Nejdříve výklad nočních obrazů spoluvězněm a pak výklad snu samotnému králi. Josefův mimořádný dar a jeho moudrost ho vynesou na místo královského ministra hospodářství. Ve svých 30 letech se Josef stává druhým nejvlivnějším mužem po králi. Josef se osvědčil jako odpovědný hospodář během 7 let hojnosti i jako zkušený krizový manažer v období 7 let hladu v Egyptě. Egyptské zásoby stačily nejen pro Egypt, ale také pro okolní země. Kvůli nákupu obilí sem přijelo také 10 Josefových bratrů.

Po letech (více než 20 letech) se Josef setkává se svými bratry - poznává je mezi těmi, kteří přicházejí pro obilí. Josef je na ně tvrdý, vyslýchá je, naoko podezřívá ze špionáže, pohrává si s nimi jako kočka s myší. Dává jim potřebné zásoby, ale zároveň na ně vymýšlí různá překvapení, kterými je vyděsí. U poslední zkoušky bratrů, kdy Josef obviní bratry z krádeže, už to správce potravinových zásob nevydrží, rozpláče se a dává se bratrům poznat. Je to zamotaný příběh se šťastným koncem – a tím koncem je smíření bratrů. Ukazuje se, že na to, co se stalo před léty nezapomněli ani bratři ani Josef. Bratři čekají, jak to dopadne - potřebují Josefovo odpuštění, Josef hledá v sobě sílu k odpuštění. Dá se něco takového unést a odpustit? S Boží pomocí a v Boží síle ano, jinak ne. Starý příběh vypráví o tom, že Bůh dává k tomu Josefovi sílu. Tak to vyplývá z Josefových slov: „*Netrapte se a nevyčítejte si, že jste mě sem prodali, neboť mě před vámi poslal Bůh pro zachování života. Bůh mě poslal před vámi... A tak jste mě sem neposlali vy, ale Bůh!*“ (Gn 45,5-8). Boží cesty jsou nevyzpytatelné! Bůh dokáže použít zlé úmysly a proměnit je na dobré konce. Ale potřebuje k tomu oddané srdce.

3. Kolikrát je třeba odpustit?

Díváme se dnes do zvláštního zrcadla. Tím zrcadlem je Bible a poučný Josefov příběh. Převyprávěl jsem ho stručně proto, abychom mohli do větší hloubky promyslet svou odpověď na Petrovu otázku: „*Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát?*“ (Mt 18,21) – Kolikrát musel odpustit Josef? Desetkrát – když odpouštěl všem svým bratrům? Každý den znovu – celých 20 let? O tom se v Bibli moc nepíše. To, že se Josef nezhroutil a že ho křivda, utrpení a nespravedlnost nezlomily, má jediné vysvětlení: Boží milost. Díky Boží milosti Josef nezahořkl a učí se důvěřovat svému Bohu. Josefova cesta od křivdy přes otroctví, vězení až k povýšení na králova zástupce je nesnadnou Boží cestou a náročnou Boží školou.

Lidský život je plný změn, zvrátů, pádů a selhání. Zvláště v mezilidských vztazích opakujeme stále stejné chyby – kvůli tvrdému srdci, ze závidy, žárlivosti, nelásky, lhostejnosti... Slovy i skutky druhým ubližujeme, zraňujeme je. Pokud máme s druhými dobře vycházet a žít v pokoji, potřebujeme zápasit o odpuštění, smíření a obnovu vztahů a nové začátky. Bez toho se nemůžeme mít dobře! Pán Bůh vstoupil do našeho světa a v Ježíši Kristu vzal na sebe všechny naše hříchy, křivdy, selhání a trápení. Ježíš Kristus za ně umíral, smířil nás se svým Otcem a pozval do nového vztahu s Bohem i nového vztahu k lidem. Ježíšova oběť nám připomíná možnost a potřebu odpuštění. Díky Kristu se můžeme dostat i přes ten nejhlubší příkop lidské viny, selhání či zrady.

Dnes se znovu setkáváme u slavnosti Kristovy poslední Večeře. S vírou v srdci, s vděčností za Boží nekonečnou milost, v duchu pokání bereme kousek chleba a pijeme z kalicha na znamení toho, že věříme v účinek Kristovy smrti. Vyznáváme tím, že jsme součástí Kristovy církve a že potřebujeme Boží milost. Potřebujeme odpustit naše hříchy a chceme odpouštět i my. To je poselství o pokoji, naději a novém životě, které slyšíme z evangelia a zakoušíme u sv. Večeře Páně. Díky Bohu za Jeho velkou milost. AMEN.